

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba B Limba slovacă maternă

Model

Bilet

Prečítajte nahlas daný text.

Tak utíchol a od radosti priviňoval si nás k sebe: „Deti, moje deti. Ved' či ste už všetky zaopatrené, aby som ja zomrieť mohol? Nie ste. Aha, ešte Ďurko, Janko, Anička,“ a porátal všetkých malých, „čo tým ešte treba, to len ja viem.“

Cez noc dýchal už veľmi ťažko. K ránu zaspal, ak sa to môže spánkom menovať.

Práca v poli nedala sa odkladať, k tomu deň svitol pekný.

Vstali sme a odchádzajúc, tíško sme sa odberali od starého otca. Ale plač žien a detí prebral ho a my ledvy sme ho mohli prehovoriť, že sa len „nazatiaľ“ odberáme, „kým sa zase v poli sídeme“.

On sľúbil sa nám naisto, ač ho už veľmi zadušalo.

„Zapálenie pľúc schytili...“

Zostala s ním stará mať, a keď videla, ako je, poslala ešte po kňaza.

„Tak len predsa už zomriem, a ja som sa ešte na lúku sľúbil.“

„Bude vám to posilnenie na cestu,“ lúčil sa kňaz a stará mať ho vyprevadila. Starý otec uspokojil sa s odpoveďou a zdal sa tíško ležať, len ťažké vlny prs hovorily vrátivšej sa starej materi, že je ešte život v nich.

Sadla si k jeho posteli a modlila sa.

Potom vstala a vyšla za dom do záhrady, že ho po chvíli zase príde kuknúť.

Ale tiež nemohla za minúta bez práce vydržať, i dala sa plieť hriadku. V myšlienkach pozabudla sa chvíľu dlhšie v záhrade. Keď sa behom vrútila de izby, našla už starého otca v posledných ťahoch naprostred izby upadnutého, len v spodných šatách, ale s kapsou na pleci a pri ňom sekerka.

Už dokonával, a kým stará mati zavolala najbližších susedov, starý otec umrel. –

A ešte nenariastla druhá tráva na jeho hrobe, už ho rozkopávali a nám nenadále položili k nebožkému, tiež tak pre dobro detí svojich len smrťou od práce vyrvanú, srdcom pravú, druhú matku našu.

Pre nás žili, pre nás pracovali a strádali bez oddychu až do konca, i nechže je obom ľahká slovenská zem.

Jozef Gregor Tajovský – *Do konca*

1. Odpovedajte na otázky, s prihľadnutím na komunikačnú situáciu v danom texte.

a) Čo sa dá vyvodiť z danej ukážky o rozprávačovi príbehu (postoj, zámer)?

b) Do ktorého jazykového štýlu patrí uvedený text? Uveďte dva príklady z daného textu, ktoré poukazujú na prítomnosť dvoch znákov identifikovaného jazykového štýlu.

c) O kom je reč v danom úryvku?

2. Predstavte svoj názor o úlohe starých rodičov v živote detí. Zdôvodnite svoj názor.